

Capitolul 9.

Plăți electronice către administrația centrală și locală, eGuvernare și eTax

Cuprins capitol 9.

9.1. eGuvernare și eTax în SUA

9.2. eGuvernare și eTax în România – www.e-guvernare.ro

Un program de guvernare electronică, eGuvernare, implementat de un guvern, urmărește în esență să ofere cetățenilor, companiilor, organizațiilor, ministerelor și agențiilor guvernamentale, informații și servicii electronice (1). Scopul fundamental al guvernării electronice este de a răspunde mai rapid și mai sigur cetățenilor și companiilor, și de a face serviciile guvernului mai accesibile.

Ca urmare a implementării unui astfel de program, birocrația bazată pe formulare de hârtie se reduce, costurile operațiilor se reduc, informațiile și serviciile publice electronice sunt disponibile 24 de ore din 24, direct de la un calculator personal propriu, sau de la un public accesibil tuturor, iar solicitantului i se oferă un singur punct de acces, sau doar câteva, către locul (situl sau portalul) din care acestea pot fi folosite. Informațiile reprezentând datele personale ale solicitantului (persoană sau companie) furnizate prin completarea unor formulare electronice necesare în utilizarea unor servicii, sunt păstrate secrete și folosite conform legii numai în scopul executării serviciului solicitat și, eventual, colectării unor date statistice.

Informațiile și serviciile electronice oferite prin programul de eGuvernare pot fi împărțite, în mare, în cele pentru cetățeni, cele pentru companii, și cele pentru ministere și agenții guvernamentale.

Lista informațiilor și serviciilor ce pot fi oferite electronic prin accesul prin Internet la portaluri guvernamentale este foarte largă, și variază mult de la țară la țară, fiind într-o continuă evoluție. Plățile electronice către guvernul central și către guvernele locale (la nivel de localitate) sunt numai o parte din aceste servicii electronice.

Interesul pentru guvernarea electronică este mare și în creștere, inclusiv în România. Un exemplu semnificativ al acestui interes este promulgarea în decembrie 2002, de către Președintele SUA, a legii guvernării electronice (E-Government Act of 2002), ca parte a unei inițiative prezidențiale mai largi care urmărește electronificarea guvernării prin utilizarea tehnologiei informației și a Internetului (Expanding Electronic Government Initiative), inițiativă care, la rândul ei, este urmarea unei legi din 1995 care are drept scop reducerea activităților bazate pe formulare de hârtie (Paperwork Reduction Act of 1995) (2). Această lege a guvernării electronice stabilește și înființarea unui Oficiu al Guvernării Electronice condus de un Administrator numit direct de Președintele SUA (3). Semnalăm și programul de eGuvernare al Marii Britanii, în special pentru accentul mai mare pus pe guvernarea electronică locală (4).

În cele ce urmează vom face scurte prezentări ale serviciilor de guvernare electronică din SUA și din România, legate în special de plata electronică a taxelor și impozitelor, eTax.

9.1. eGuvernare și eTax în SUA

Situl FirstGov.gov (www.firstgov.gov) este portalul oficial al guvernului american. Acest portal prezintă serviciile principale electronice ale guvernului, unul dintre acestea fiind plata taxelor și impozitelor către Serviciul Intern de Venituri, IRS (Internal Revenue Service, cu propriul sit - www.irs.gov).

Plata electronică a taxelor și impozitelor este împărțită în două categorii mari - plata persoanelor fizice (P2G), și plata companiilor (B2G). Plata taxelor federale se poate face prin autorizarea debitării unui cont, printr-un card de credit sau prin înregistrarea plătitorului în serviciul EFTPS (Electronic Federal Tax Payment System - www.eftps.gov), prin Internet, sau telefon la un număr special, direct sau prin intermediul unui furnizor de astfel de servicii de plată.

Înregistrarea în serviciul EFTPS este menită să creeze un grup de informații asupra plătitorului, necesare plății, și să dea acces prin Internet, și un PIN pentru autentificare în cazul în care se folosește telefonul. Serviciul EFTPS al Departamentului Trezoreriei este gratuit, disponibil 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână, și poate fi folosit și de persoane și de companii. Companiile își pot plăti toate taxele prin acest serviciu, iar persoanele fizice își pot programa plata taxei estimate săptămânal, lunar sau trimestrial. După efectuarea unei plăți, plătitorul primește imediat un număr de înregistrare a plății, echivalent unei chitanțe.

Plata unei taxe federale prin serviciul EFTPS se desfășoară în felul următor (prezentăm una din mai multe forme de plată):

Pasul 1. Cu cel puțin 1 zi înaintea expirării termenului de plată se accesează serviciul prin Internet sau telefon. Serviciul răspunde invitând la furnizarea informației necesare plății.

Pasul 2. Serviciul analizează informațiile și, dacă acestea sunt acceptate, furnizează plătitorului un număr de înregistrare a plății, care trebuie păstrat ca dovadă.

Pasul 3. Serviciul generează o tranzacție ACH asupra contului indicat din care se face plata, care va fi executată la data indicată de plătitor.

Pasul 4. Plata va fi transferată în contul Trezoreriei iar datele plății vor fi trimise către IRS pentru înregistrare.

Se poate observa că serviciul EFTPS se bazează pe sistemul național ACH de transfer de fonduri la care sunt conectate și trezoreriile și băncile comerciale.

În anul 2003 erau înregistrate în acest serviciu peste 4 milioane de companii care își plăteau toate taxele legale pe cale electronică.

9.2. eGuvernare și eTax în România - www.e-guvernare.ro

Reforma digitală în România începe în 2001 sub coordonarea Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor, MCTI, în 2002 este lansat Sistemul de Achiziții Publice (www.e-licitatie.ro), prezentat în capitolul de comerț electronic, iar în 2003 este lansat Sistemul Electronic Național sub forma unui portal de guvernare electronică care oferă informații și servicii electronice cetățenilor și mediului de afaceri (www.e-guvernare.ro) (5).

Sistemul electronic național, SEN, a fost instituit prin legea nr. 161/2003, va fi implementat gradual, și oferă un unic punct de acces la informațiile și serviciile publice ale instituțiilor administrației centrale. SEN are 2 secțiuni - prezentare electronică a formularelor (peste 160 în 2003 ; sunt preconizate câteva mii în 2004), și servicii electronice (5 servicii în 2003 - MFP, Decontul privind taxa pe valoare adăugată; MFP, Declarație privind obligațiile de plată la bugetul de stat; MFP, Depunerea bilanțului contabil trimestrial și anual de către marii contribuabili; MMSS, Declarație privind evidența nominală a asiguraților și obligațiile de plată către bugetul asigurărilor de stat; INS, Sistemul de colectare a datelor statistice; în 2004 se prevede extinderea acestor servicii cu depunerea Declarației de impozit pe venitul global, darea în funcțiune a portalului pentru serviciile legate de sănătate, și altele).

Formularele prezentate pot fi descărcate de pe sit, tipărite, completate și trimise apoi prin poștă. Serviciile electronice permit completarea electronică a formularelor pe care le oferă, și execută expedierea lor electronică către destinatarul potrivit.

În prezent nu există un sistem de informare și de plăți electronice către administrația centrală, care să fie pus la dispoziția cetățenilor și companiilor.

Prin legea nr. 291/2002 MCTI lansează și programul de încasare prin mijloace electronice a impozitelor și taxelor locale (e-tax) în fiecare oraș și municipiu, precum și în comune, dacă există solicitări în acest sens. Acest program are două secțiuni - informarea electronică a cetățeanului asupra taxelor și impozitelor locale pe care le are de plătit, precum și asupra soldului acestora; și efectuarea plăților pentru taxele și impozitele datorate prin mijloace electronice de plată.

Plata electronică a taxelor și impozitelor locale se poate face, în general, prin card, la ATM sau POS, sau prin instrumentele de plată la distanță oferite de serviciile bancare electronice, prin Internet sau telefonie mobilă sau fixă. Pe situl MCTI poate fi consultată lista sistemelor electronice de plată a taxelor și impozitelor care sunt funcționale, total sau parțial (numai informare), până la această dată. Primăriile dispun de un calculator personal cuplat la Internet care este pus la dispoziția publicului (info-chioșc) sau subcontractează acest serviciu cu Poșta Română care ofera calculatoare cu acces public în circa 300 de oficii poștale.

Din 2003 se află în dezvoltare și un portal pentru plata amenzilor prin Internet și pentru expedierea declarațiilor aferente către poliție.

În cazul în care o primărie are instalat un POS pentru plata taxelor și impozitelor, atunci la acest terminal se poate plăti cu orice fel de card, indiferent

Capitolul 9. Plăți electronice către administrația centrală și locală, eGuvernare și eTax de banca emitentă a cardului și de banca acceptatoare care deține terminalul, și cu care primăria a încheiat un contract în acest sens, iar comisionul este zero. Procesul de plată se desfășoară ca și cum primăria ar "vinde taxa achitată" iar contribuabilul ar "cumpăra", plătind valoarea datorată cu cardul la POS.

În cazul în care primăria a încheiat un contract cu o bancă pentru plata prin ATM-urile acesteia, atunci plata se poate face cu card Visa sau MasterCard la oricare ATM al acelei bănci, din orice localitate. Procesul de plată se desfășoară ca și cum contribuabilul ar plăti o factură de utilități către primărie.

Plata se poate face și prin serviciile electronice de bancă, eBancă – prin Internet (Internet banking), prin telefonul mobil (Mobile banking) sau prin telefonul fix (Home banking), dacă primăria are un contract încheiat în acest sens cu acea bancă. Procesul de plată constă în acest caz în ordonarea unui transfer de fonduri din contul plătitorului către contul de trezorerie al primăriei.

În toate cele trei forme de plată, valoarea taxelor și impozitelor datorate trebuie cunoscută mai înainte de către plătitor. Aici intervine serviciul primăriei de informare electronică prin Internet, prin care contribuabilul, după ce se înregistrează în sediul primăriei și primește un nume și o parolă pentru dreptul de acces, poate afla ce sumă are de plată. În aproape toate metodele este necesar un drum la primărie – fie pentru a obține parola de acces, fie pentru a afla direct care este valoarea de plată.

Procesul de generalizare a plății electronice a taxelor și impozitelor locale este în curs de desfășurare. Dintre primăriile care oferă deja acest serviciu aproape toate permit plata prin serviciul bancar electronic de transfer de fonduri prin Internet, unele permit plata prin ATM, iar altele prin POS. În prezent doar trei bănci (BCR, Banc Post, Banca Transilvania) pot oferi serviciul de eTax către primării (6). Un bun exemplu este Primăria Timișoara și Primăria Sectorului 6 din București, care permit plata printr-un POS instalat în primărie și prin serviciul bancar electronic prin Internet al Banc Post și, respectiv, BCR. (7)

Note și Bibliografie

1. Vom folosi și expresiile guvernare centrală/locală ca echivalent pentru administrare centrală/locală, precum și guvern central/local pentru administrația centrală/locală.
2. Public Law 107-347, 44 USC Ch.36 - The E-Government Act of 2002. O prezentare a obiectivelor și a stadiului actual al implementării acestei legi în Office of Management and Budget, FY 2003 Report to Congress on Implementation of "Plăți Electronice", 2004

The E-Government Act, March 8, 2004 -

www.whitehouse.gov/omb/egov/downloads/2003egov_report.pdf. Mai multe informații privind guvernarea electronică și pe situl guvernamental al SUA - www.egov.gov.

3. Office of Electronic Government, in the Office of Management and Budget (OMB), of the Executive Office of the President of the United States.

4. www.localgov.gov.uk. "One Year On. The national strategy for local e-goverment, December 2003", Office of the Deputy Prime Minister - www.odpm.gov.uk.

5. Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației - www.mcti.ro. Informații asupra guvernării electronice în MCTI, Raportul de Activitate pe 2003, secțiunea Tehnologia Informației, care poate fi găsit la secțiunea Reforma Digitală de pe situl ministerului.

6. www.no-cash.ro. eFinance, nr.41, ianuarie 2004.

7. Primăria Timișoara - www.primariatm.ro. Primăria sectorului 6 din București - www.taxelocale6.ro.